

CSONTOS JÁNOS

Svédasztal**Göteborgi Nemzetközi Könyvvásár
(2013. szeptember 26–29.)**

A 2013-as göteborgi könyvvásáron hazánk ezúttal is a Balassi Intézet Publishing Hungary programjának keretében volt jelen. A szervezők tizenkét négyzetméteres standot állítottak, melyen elsősorban a vásár magyar programján résztvevő írók és költők magyar és svéd nyelvű kötetei voltak megtalálhatóak. A könyvvásárra idén is készült svéd nyelvű ajánló, ami tartalmazta az írók életrajzát, bibliográfiáját, szerzőnként egy-két rövid könyvismertetőt, valamint a részletes magyar programot.

A vásár első napján került sor a Doncsev András államtitkárral való beszélgetésre a Nemzetközi Tér (Internationella Torget) színpadán. Az államtitkárt Makkay Lilla stockholmi nagykövet kísérte el a programra. A beszélgetés témája: *Európai romák – a társadalom rejtett erőforrásai*. A témaválasztás kapcsolódott a vásár ideje alatt megrendezett kiállításokhoz és más rendezvényekhez. Az angol nyelvű pódiumbeszélgetést száznál többen követték, a beszélgetőpartner Cecilia Malmström EU-biztos, a moderátor pedig Anders Wejryd érsek volt. Mindkét fél kiemelte, hogy közös európai stratégiára van szükség a romák felzárkóztatására, aminek során ugyanakkor megőrizhetik identitásukat és kultúrájukat. Doncsev András ismertette, milyen lépéseket tesz hazánk ezen a téren. A pódiumbeszélgetést meghallgatta Maria Källson, a könyvvásár ügyvezető igazgatója is, aki a vita után felkérte Magyarországot: legyen 2015-ben a göteborgi könyvvásár díszvendége. A magyar kormány nyitott a felvetésre.

Az írószervezetek találkozáján a Magyar Írószövetséget Szentmártoni János elnök, a Svéd Írószövetséget Gunnar Ardelius elnök, az Erdélyi Magyar Írók Ligáját László Noémi, a Szépirók Társaságát Kukorelly Endre képviselte, míg a beszélgetést Lipcsey Emőke vezette. Szentmártoni szerint talán sikerül lassan áttörni a svéd távolságtartást azáltal, hogy svéd írókat hívtak meg Magyarországra, írásokat kértek tőlük és felajánlották, hogy mindent megtesznek a népszerűsítésük érdekében. A Svéd Írószövetség elnöke és további két svéd írószövetségi tag hamarosan eleget is tesz a magyar meghívásnak. Szó esett az írószervezetek megre-

formálásának lehetőségeiről is. A polémiába bekapcsolódott Lars Gustavsson Pech, a Svéd Intézet munkatársa, Henrik C. Enbohm, a Svéd Írószövetség lapjának főszerkesztője és Maria Larsson gyermekkönyvkiadó is. A Svéd Intézet munkatársa igen hiányolta, hogy a Balassi Intézet nincs jelen Stockholmban, noha ez megkönnyítené az együttműködést.

A magyar standdal szomszédos román díszvendég standon Kányádi Sándor erdélyi költővel és svédországi fordítójával, Uve Berglunddal beszélgetett Lipcsey Emőke Svédországban élő magyar író. A beszélgetés témája a többnyelvűség, a román–magyar irodalmi kapcsolattartás, a két kultúra kölcsönhatása volt. Kányádi szerint nincs még egy olyan kis nyelv, melyre annyi román irodalmat fordítottak volna, mint a magyar; és ez fordítva is igaz. Ez a kölcsönösség nagyon fontos a két nép kapcsolatában. Jócskán szó esett az Uve Berglund által fordított és kiadott svéd nyelvű kötetéről is, amely Kányádi válogatott verseit tartalmazza. Berglund korábban is számos magyar költő (József Attila, Weöres Sándor, Kosztolányi Dezső, Babits Mihály) verseit fordította magyarra. A mostani válogatást a következő témák köré szerkesztette: szerelem/szeretet, diktatúra, istenhit. Ezekből a témakörökből hangzott el egy-egy vers magyarul és svédül is. A program végén *Az elveszett követ* című vidám verset mondták el felváltva a két nyelven, nagy sikert aratva.

Kányádi felidézte: Uve Berglund úgy lett kiadó, hogy egy öreg matróz, akinek sok pénze volt, megkérte, hogy adja ki az emlékiratait; ami pénz pedig marad a kiadásból, azt fordítsa arra, amire szeretné. Ebből a pénzből adta ki első kötetét, amely József Attila-versfordításokat tartalmazott. Így lett Uve Svédországban a magyar irodalom kiadója. A délután a Kaláka együttesnek a Kányádi-versekből összeállított nagysikerű koncertje zárta, amelyen száznál is többen jelentek meg. Gryllus Dániel, a Kaláka együttes vezetője szerint ezúttal is bizonyosodott, ami mindig: hogy a zene milyen kiváló közvetítő a nyelvek között. Úgy vélte, nagyban hozzájárult a sikerhez, hogy a verseket svédül kivetítették egy nagy projektoron, így a közönség azon része, amely nem tudott magyarul, szintén követni tudta a szöveget.

A magyar standon Kiss Judit Ágnessel, László Noémivel és Kukorelly Endrével is találkozhatott a svéd publikum Marika Larsson moderálásával.

